

Sammanbrott för den irakiska utbildningen

Förra året, 2008, gick mindre än 30 procent av barnen i Bagdad i skolan. En typisk u-landsstatistik? Knappast. Vad som är typiskt däremot är den förödelse och systematiska förstörelse av infrastrukturen som kan drabba ett land som vägrar ge upp trots krig och ockupation.

Experterna brukar dela upp Iraks moderna utbildningshistoria i tre faser:

- De gyllene åren 1976-1986
- Krisåren 1987-2003
- Kollapsen 2003-2008

De gyllene åren

Trots sin relativt låga inkomstnivå var Irak en välfärdsstat. När Bathpartiet kom till makten, nationaliserades oljeindustrin. Man beslöt att använda dessa inkomster för att bygga ut utbildning och hälsovård.

Sexårig skolplikt för alla barn infördes 1978. Det gällde delvis att ändra

föräldrarnas inställning. Inom tio år var 100 procent av barnen inskrivna i grundskolan. Antalet flickor som gick i skolan hade ökat med mer än 45 procent. Även bland vuxna mellan 15 och 45 år reducerades analfabetism till mindre än 10 procent.

Satsningen var enorm. Hela 20 procent av statens budget eller 6 procent av BNP användes på utbildnings-satsningen. Även den högre utbildningen byggdes ut.

Gymnasiet fördubblades under denna period. Över 200 000 studenter läste på universiteten och främst tekniska högskolor med internationellt erkänd hög standard.

På alla nivåer var all undervisning kostnadsfri för individen. Privata skolor var förbjudna.

Staten spenderade i snitt 620 dollar per elev. Landet som var kulturens vaggla var helt på det klara med att utbildningen var nyckeln till utveckling.

Krig och sanktioner

Nästa bild av utbildning får man i Unescos omfattande analys som publicerades i april 2003. Krigens med Iran och Kuwait och med dem efterföljande FN-sanktionerna hade lämnat sina tydliga spår.

1995 beräknade FAO att 567 000 barn under fem år hade dött som resultat av sanktionerna. USA:s utrikesminister Madeleine Albright ansåg i en tv-intervju att "det var ett svårt val, men det var värt priset".

Ungefär halva Iraks befolkning på nästan 25 miljoner var nu under 18 år. Men kostnaderna för krigens hade minskat de resurser som behövdes för att upprätthålla skolsatsningen.

Antalet barn i grundskolan var redan 1999 nere i 93 procent. Analfabetismen var uppe i hela 44 procent (34 procent av männen och 59 procent av kvinnorna). Avhoppsfrekvensen från skolan var 20 procent, dubbelt så hög för flickor som för pojkar. I varje årskull gick 15 procent av eleverna om ett läsår.

Utgifterna för utbildningen var nere i 47 dollar per elev. Regeringen använde bara 8 procent av sin budget (3,3 procent av BNP) för utbildning, det vill säga mindre än hälften av vad den satsade under den expansiva perioden på 70 och 80-talet.

Kritvapen

Sanktionerna drabbade utbildningen direkt på många sätt. Redan 1989 startade Irak en fabrik som skulle kunna producera 12 miljoner tavelkritor för skolorna. Man beräknade behovet till mer än 100 miljoner kritor per år. Irak begärde under FN:s "Olja för Mat" program att kunna köpa delar till 2 nya kritfabriker. USA stoppade upprepade gånger leveranserna. Mer än hälften av de begärda komponenterna kom aldrig fram.

I USA skrattade några av Bushs kritiker (på engelska) åt att USA var mer rädd "for weapons of mass





instruction than weapons of mass destruction”, mer rädd “for Al-gebra than for Al-Qaida”.

Men det var inte bara brist på kriter som var problemet. Man saknade mer än 4 000 grundskolor. 70 procent av de mellan 8-9 000 grundskolorna saknade vatten och toaletter. Man saknade labbsalar, hade begränsat med böcker och bibliotek. Läroplansutvecklingen stod stilla och lärarfortbildning fanns knappast.

Angreppet mot Irak

Krisen i utbildningsväsendet hade alltså börjat före USA:s angrepp i mars 2003. Men kriget och den efterföljande invasionen skulle förvandla en allvarlig kris till en fullständig kollaps. Under själva invasionen hade över 700 grundskolor bombats, en tredjedel av dessa i Bagdad. 2 751 skolor hade utsatts för omfattande förödelse under angreppet.

I en PR-kampanj försökte USA-soldater bistå med att leverera målarfärg samtidigt som man delade ut karameller och Disney-skolväskor till de skollösa barnen. Men detta

bistandsprojekt tog snabbt slut och förändrade inte situationen.

Giltig frånvaro

Skolorna stängdes i ”heta områden” där motståndet fortsatte på grund av det instabila läget. Sektmilisernas framfart 2005-2006 gjorde att många föräldrar inte vågade låta sina barn lämna sina hem. Detta gällde speciellt flickor.

Den etniska rensningen som följde som resultat tvingade miljoner irakier inklusiv mer än en halv miljon skolbarn på flykt inom och utanför Irak. De flesta saknar skolgång än idag. Under ockupationsåren har elevernas närvaro i skolan minskat drastiskt.

Elevnärvaron i skolan:

2004	86 procent
2005	75 procent
2006	30 procent
2007	Under 30 procent

Lärarna

Det är problematiskt när eleverna inte kommer till skolan. Men det är ännu mer allvarligt när inte ens lärarna



▶ vågar ta sig dit.

Det uppskattas t ex i Jalili-rapporten att antalet lärare i Bagdad under dessa år minskade med mer än 80 procent.

Först var det alla vägspärrar som hindrade resor, sen kom hotet om kidnappning. En bidragande orsak tillsammans med sektmilisens framfart var den systematiska kampanjen att mörda akademiker, som uppmärksammades av den internationella antiokupationsnätverk redan 2006. Ett tusental universitetsprofessorer och läkare hade mördats.

Många irakier misstänker att dessa var avsiktliga mord som en del av en Pentagonssponsrad kampanj för att utradera medelklassens intellektuella och experter.

Dr. Jalili sammanfattade läget mycket kortfattat:

”Iraks utbildningssystem är i spillror.”

Gymnasieexamen

Under 2007 kunde bara 28 procent av 17-åringarna i de ockuperade områdena delta i slutexaminationerna. Läget kan bara karakteriseras som total laglöshet, med omfattande fusk och mutor. Trots detta blev bara 40 procent av dessa elever godkända.

2008 deltog 163 334 elever i gymnasieexaminationen men bara 15 procent blev godkända. Då protesterade eleverna om svårigheter att ta sig till examinationscentra och skolans bristande förberedelser av dem inför examen.

26 juni besökte den gröna zonens ”utbildningsminister” Khudayer al Khizale ett studentmöte där eleverna protesterade. Hans

Internationella lärarfacket oroat

Education International (IE), som representerar 30 miljoner medlemmar i lärarfackföreningar i 171 länder, uttrycker stark oro över de antifackliga och anti-demokratiska åtgärder som den irakiska regeringen vidtar mot Irakiska Lärarförbundet.

Inför fackförningsvalen i Irak, har regeringsrepresentanter försökt ta över ledningen för lärarfacket genom att tvinga den nuvarande ledningen att lämna över nycklar, medlemslistor och ekonomiska tillgångar till ”en valkommitté” bestående av regeringsrepresentanter.

Ledningen har hotats med mångåriga fängelsestraff om de inte lyder.

Genom sin generalsekreterare Fred van Leeuwen uppmanar EI fackföreningar och alla lämpliga organisationer och representanter runt om i världen att protestera mot de uppenbara brotten mot folkrätten, mot mänskliga rättigheter och mot de rättigheter som medlemmarna har enligt ILO och annan facklig lagstiftning.

Protesten har sänts till de svenska lärarfacken. IrakSolidaritet hoppas på protester och engagemang för irakiska akademiker och intellektuella som hotas av mord eller tvingas i flykt.

livvakter sköt och skadade allvarligt 3 gymnasieelever.

Förtroendet för utbildningssystemet har aldrig varit så lågt som i dagens Irak.

Flyktingbarn

Det finns idag över 220 000 skolbarn som är flyktingar inom sitt eget land. De saknar hemvist och tillståndspapper och därmed rätten att gå i skolan.

Ytterligare en halv miljon irakiska barn är flyktingar i grannländer som Syrien, Jordanien och Egyptien. Dessa länders skolsystem har inte lätt att absorbera och ta emot alla dessa barn. Syrien har gjort stora uppoffringar för att tillgodose behovet.

Unicef och UNHCR har vädjat om finansiell stöd för detta ändamål. Världen har i stort sätt ignorerat dessa barns situation. Det ska dock erkännas att till exempel Angelina Jolie/Brad Pitt-stiftelsen har bidragit med pengar och försökt skapa medvetenhet om denna humanitära katastrof.

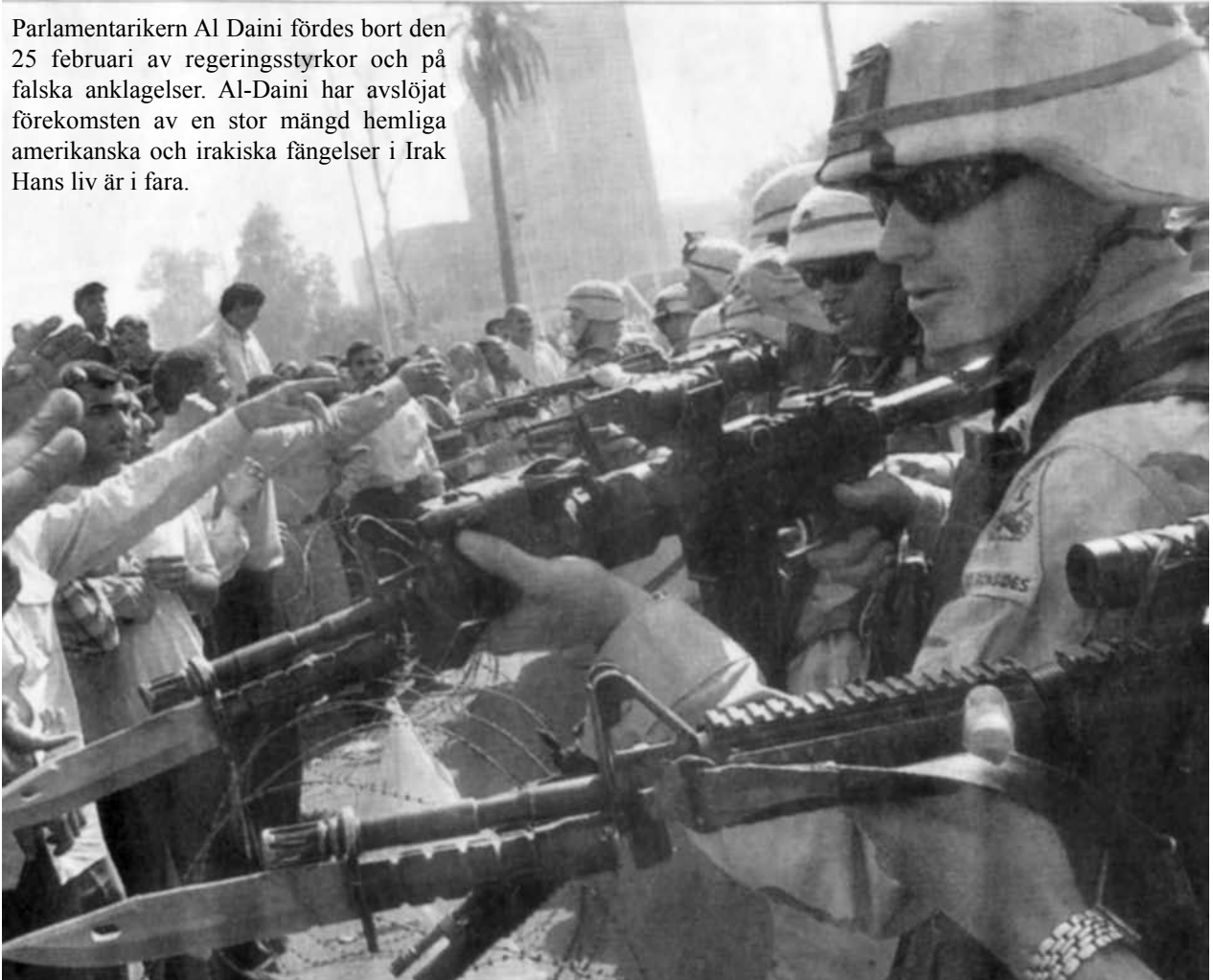
En framtid

Iraks barn har fått betala ett högt pris under ockupationen. USA måste bära skulden för den systematiska förstörelsen av utbildningssystemet och hela infrastrukturen i Irak.

Att bygga upp ett lika utvecklat och väl fungerande skolsystem som det som existerade tidigare blir en stor uppgift för en kommande regering. Det förutsätter först ett slut på ockupationen och upprättande av en regering som lika beslutsamt återigen använder inkomster från sin oljerikedom till att bygga välfärden.

Mike Powers

Parlamentarikern Al Daini fördes bort den 25 februari av regeringsstyrkor och på falska anklagelser. Al-Daini har avslöjat förekomsten av en stor mängd hemliga amerikanska och irakiska fångelser i Irak. Hans liv är i fara.



Haider Al-Jabouri utvisas från Sverige

Den 30 januari 2006 bröt sig okända uniformerade milismän in i dr Haider M. Al-Jubooris hem i Bagdad. Möbler, dator och vetenskapliga forskningsresultat förstördes och Haider och hans pappa fördes bort och fängslades.

Haider Al-Juboori torterades i 75 dagar innan han och pappan släpptes. Familjen fick sälja personliga tillhörigheter för att få ihop en lösensumma på 20 000 dollar. Haider hotades med döden om han inte omedelbart lämnade landet.

I drygt ett år har Haider Al-Juboori väntat på svar från den svenska migrationsmyndigheten.

Han har mer än fullgoda skäl för politisk asyl i Sverige. Ändå är svaret nej. Han får inte stanna i Sverige. Han

är personligen hotad och förföljd. Hans och andras kidnappare, torterare eller mördare går fria på Bagdads gator i det ockuperade Irak.

Den svenska migrationsöverdomstolen har fattat det absurda beslutet att det "inte råder en inre väpnad konflikt" i Irak och skärpt regelverket för asyl.¹

IrakSolidaritet deltar i en internationell kampanj till stöd för Iraks mordhotade akademiker och intellektuella som systematiskt mördas och tvingas i flykt – ett medvetet mord på Iraks framtid som pågått sedan ockupationens början.

I augusti 2005 kidnappades en god vän till Haider, dr. Wissam Al-Hashimi. Lösen betalades till kidnapparna. Han dödades ändå. Dottern fick med hjälp av Haider och andra vänner hämta den vanställda kroppen på ett sjukhus och begrava honom.

– Så fortsatte Irak att blöda. Tragedin hade inget slut och då visste jag ännu inte vad som skulle hända, säger Haider Al-Juboori.

Han vet inte vart han fördes av sina kidnappare i den irakiska kommandopolisens uniformer. De band för hans ögon och drog åt hårt om hans händer. I två och en halv månad torterades han med el och med slag från olika föremål. Förolämpningar haglade och fångarna förnedrades, men ingen anklagelse av något slag riktades mot honom.

När han på uppmaning talade om att han undervisade på al-Nahrein-universitetet, skrattade torteraren hånfullt och sade: "Det är bäst att du ligger på golvet och jag sitter i en stol" och så slog han honom brutalt.

Slag, höga ljud och hindrad sömn var daglig tortyr för fångarna.

Maten var nästan obefintlig och vattnet smutsigt. Haider vittnar om de

► svåra sjukdomar, hudinfektioner och stress som drabbade medfångarna.

Några av dem som närvarade under tortyren talade farsi och man kan fråga sig om de tillhörde den ökända Badrmilisen, tillhörig dåvarande SCIRI som dominerade det irakiska inrikesministeriet och anklagas för att ha deltagit i den mordkampanj på de välutbildade, de sociala organisationerna, människorättsorganisationer som arbetade mot ockupationen och emot den av USA påtvingade sekteristiska politiken.

Många dödades när familjen betalade lösen. Det hände Shakir Al-Azzawi som Haider känner.

Dr. Iyad Hamza, även han kollega till Haider Al-Juboori, dödades nära sitt hem i Bagdad maj 2008.

Haider och hans pappa släpptes mot lösen. Haider fick veta att han måste lämna Irak. Annars skulle han dödas. De tog foton av honom med sina mobiler. Han flydde först till Syrien med en bror. Haider fortsatte till Sverige och brodern fick resa till Bagdad. Pengarna var slut.

Familjen har hotats i Bagdad och har tvingats flytta. Hotbrev kom och vid ett tillfälle slängdes en handgranat genom fönstret.

Haider Al-Juboori som har en PhD i optoelektronik och Lasersystem har fått avbryta en betydelsefull akademisk karriär och praktisera gratis på Lunds universitet i väntan på myndigheternas beslut.

Sverige avvisar nu en person som klart kan styrka att han är personligen hotad och som fått veta av sina kidnappare att han ska dödas om han kommer tillbaka.

IrakSolidaritet protesterar mot denna och andra avvisningar som sker i strid mot även den skärpta asyltagstiftning Sverige har. Det är skamligt och omänskligt av Sverige.

IrakSolidaritet upprepar kravet att Migrationsöverdomstolen måste fatta ett nytt beslut grundat på det verkliga läget i Irak och sluta förneka den våldsamma situation som råder på grund av ockupationen.

Stöd Iraks akademiker och intellektuella!

Namninsamling finns på IrakSolidaritets hemsida.

<http://www.iraksolidaritet.se/index.php?nr=298>

Massavvisning av irakier från Sverige

Den största massavvisningen i Sveriges moderna historia är påbörjad, skrev Aftonbladet den 13 februari.

Dagens Nyheter rapporterade: 45 utvisade irakier flögs till Bagdad.

Irakierna hade tidigare antingen omhändertagits sedan de först avvikit, eller skulle avvisas med tvång. Några av dem hade handfängsel.

– Vi fick lyfta ombord dem som satte fötterna i marken och spjärnade emot, sade Per-Uno Johansson, enhetschef vid gränspolis i Stockholm.

Vid gränskontrollen på flygplatsen i Bagdad lämnas de utvisade över till irakiska myndigheter.

– Sedan vet vi inte vad som händer med dem, sade Per-Uno Johansson till Dagens Nyheter.

Det blev tumultartat på torsdagen när ett 50-tal personer avvisades från Landvetter till Irak, skrev Göteborgs-Posten.

Pappan utvisad men barnen blev kvar, rapporterade Sveriges Radio Jönköping:

– I samband med massutvisningen av Irakier tidigare idag splittrades en familj från Huskvarna. Pappan flög med planet till Irak. Men kvar i Sverige är mamman och deras två barn.

– En av de största massavvisningarna av flyktingar som fått avslag på sina asylansökningar, genomfördes imorse via Landvetters flygplats. Dessförinnan hade de som skulle avvisas hämtats av polisen. I samband med det hotades tandläkaren Margreth Heirås av en polis.

På yelah.net skrev Karin Carlsson:

– Ett chartrat plan med slutdestination Bagdad lyfte idag från landvetter flygplats. Resenärerna är sådana som Sverige inte vill veta av. Dom tvingas återvända till krig, förföljelse och övergrepp. Den svenska migrationspolitiken lider inte av dåligt samvete, den saknar samvete.

Under 2009 ska tusentals personer utvisas från Sverige till Irak.

Christer Lundgren

